

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 10.5.2016
Sayı: 538

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'deki Suriyeli mültecilerin eğitime erişimleri önündeki sorunlarının araştırılması, eğitim sorununa ilişkin somut adımların atılması ve yeni politikaların geliştirilmesi amacıyla Anayasa'mızın 98'nci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'nci maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Erken Aydın
Bursa MV

Serzîn. Tamer
Mehmet Göçer 2
G. Antep MV

Onursal ADIGÜZEL
İstanbul Milletvekili

Melike Başmucu
Düzce MV

M. Zeynep

Selina Döner
İz. MV

Mehmet Tim
Balıkesir
MV

Kemal Zeybek
Samsun
Cemal Anıl
Kars MV

Fahri
Musa Gani
Kırşehir MV

Hüseyin Altın Kaya

Mustafalı RABAY
İz. MV

M. Hüsnü Bozkuş
Konya

SERDAL KUMUÇLUOĞLU
Mersin

Beral Sarhan
Ank. MV

Gökay Çelebi

Gülşen Çelebi

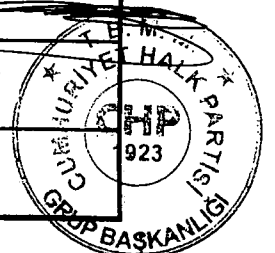
İz. MV

Ahmet AKIN
Balıkesir MV

538 Sayılı Meclis Araştırması Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Ali Mıgır	Kocaeli	Ali Mıgır
Haydar AKAR	Kocaeli	Haydar AKAR
Muhammed Erhan	Sakarya	Muhammed Erhan
Mehmet Tuncel	Sakarya	Mehmet Tuncel
Devrim Kılıç	Kocaeli	Devrim Kılıç
Hüseyin Yıldız	Aydın	Hüseyin Yıldız
Gaye Usluer	Eskişehir	Gaye Usluer
A. Benzer Ayhan	İstanbul	A. Benzer Ayhan
Bülent Tanaylıgil	İstanbul	Bülent Tanaylıgil
Prof. Yücel Bizer	Manisa	Prof. Yücel Bizer
Metin İsmail SAKOĞLU	Aydın	Metin İsmail SAKOĞLU
Faruk Kaplan Hüseyin	Kocaeli	Faruk Kaplan Hüseyin
Mahmut Nuru	Manisa	Mahmut Nuru
İsmail Demir	Zonguldak	İsmail Demir
Lale Karabıyık	Bursa	Lale Karabıyık
Kennan Arslan	Denizli	Kennan Arslan
Alihat Yesil	Ankara	Alihat Yesil
Bülent Tezcan	Aydın	Bülent Tezcan
Ali ÖZCAN	İstanbul	Ali ÖZCAN
Tahsin Tanırtan	Kocaeli	Tahsin Tanırtan

GEREKÇE

Dünyadaki en büyük mülteci ve sığınmacı nüfusuna ev sahipliği yapan Türkiye'nin, karşı karşıya olduğu insani krizin büyük bir boyutunu "eğitim krizi" oluşturmaktadır. Geçici koruma altında bulunan Suriyeli mülteciler, Türkiye'deki devlet okullarında ya da geçici eğitim merkezlerinde eğitim olanağına sahip olmakla birlikte, Suriyeli çocukların okullaşma oranının oldukça düşük olduğu ve gerekli tedbirler alınmadığı takdirde, Türkiye'nin önümüzdeki yıllarda bir "kayıp nesil" tehlikesi ile karşı karşıya olduğuna dair ciddi araştırmalar mevcuttur.

Mart 2016 tarihli "Türkiye'deki Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere Yönelik 2016-2018 Dönemini Kapsayan Birinci Aşama İhtiyaç Analizi" rakamlarına göre, 2015-2016 eğitim-öğretim yılı için kamplarda bulunan geçici eğitim merkezlerinde yaklaşık 82 bin, şehir merkezlerinde bulunan merkezlerde ise yaklaşık 155 bin Suriyeli öğrencinin öğrenimlerine başladığı, 73 bin öğrencinin ise devlet okullarında eğitim aldığı belirtilmektedir. UNICEF'in son verilerine göre, Türkiye'deki Suriyelilerin 1 milyon 350 binden fazlasını; yani yüzde 54'ünü oluşturan çocuk nüfus içinde okul çağına olup okula devam edemeyen çocuk sayısı 500 bin olarak ifade edilmektedir. Bu rakamlara bir de 18 yaşından büyük olduğu halde üniversiteye gidemeyen ya da yarıda bıraktığı üniversite eğitimini tamamlayamayan Suriyeliler eklenince, Türkiye'nin çok boyutlu bir "eğitim krizi" ile karşı karşıya olduğu ortaya çıkmaktadır. Uzmanlar, Türkiye'de bugün itibariyle üniversite eğitimi çağına gelmiş öğrenci sayısının 100 bine ulaştığını belirtmektedir.

Öte yandan; Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nden edindiğimiz son verilere göre, 7 Nisan 2016 tarihi itibariyle Türkiye'de bulunan kayıtlı "Geçici Koruma" altındaki 2 milyon 749 bin 410 Suriyelinin eğitim durumuna göre dağılımına bakıldığında, 932 bin 033 kişinin okuma-yazma bilmediği belirtilmektedir. Okuma -yazma bilen fakat okul bitirmeyen kişi sayısı 362 bin 491, ilkokul ve dengi 447 bin 389, ortaokul ve dengi 179 bin 593, lise ve dengi 98 bin 353, ön lisans ve dengi 12 bin 177, lisans ve dengi 40 bin 793, yüksek lisans ve dengi 3 bin 749, doktora ve dengi ise 237 olarak ifade edilmektedir.¹

¹ Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nden edinilen son verilere göre, 7 Nisan 2016 tarihi itibariyle toplam kayıtlı Türkiye'de bulunan Geçici Koruma Altındaki 2 milyon 749 bin 410 Suriyelinin Eğitim Durumuna göre dağılımı şu şekildedir:

Eğitim Durumu

- Belirtilmeyen:	672 bin 594
- Doktora ve Dengi:	237
- Yüksek Lisans ve Dengi:	3 bin 749
- Lisans ve Dengi:	40 bin 793
- Ön Lisans ve Dengi:	12 bin 177
- Lise ve Dengi:	98 bin 353

Ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşları tarafından hazırlanan çeşitli raporlar, Türkiye'deki Suriyelilerin eğitime erişim konusunda yaşadığı sıkıntılar kapsamında okullarındaki alt yapı sorunları, ekonomik zorluklar, dil sorunu, dışlanma ve ayrımcılık gibi engellere dikkat çekmektedir. Örneğin; Hayata Destek Derneği'nin saha araştırması verilerine göre, yalnızca İstanbul'da yaşayan Suriyeli ailelerin %26,6'sında çalışan ve bu sebeple eğitim hakkına erişemeyen en az bir çocuk olduğu, Hatay'da ise Suriyeli çocukların %49'unun çalıştığı için eğitim hakkına erişemediği belirtilmektedir. Öte yandan, dil sorununun çoğu Arapça'dan başka bir dil bilmeyen Suriyeli çocukların okullaşmasının önünde büyük bir engel teşkil ettiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Kamplarda ve bazı şehirlerde bulunan geçici eğitim merkezlerinde, öğrenciler değiştirilmiş Suriye müfredatına dayalı Arapça eğitim alırken, devlet okullarına giden çocuklar Türkçe eğitim almaktadır. Buna karşın, göç üzerine çalışan uzmanlar geçici eğitim merkezlerinde eğitimin belgelenmesi ve eğitime devamlılık sorunu olduğunu belirtmekte, sağlanan eğitimin kalitesine yönelik eleştiriler yöneltmektedir. Öte yandan, Almanya gibi göç tecrübesi olan ülkelere referansla konuşan uzmanlar, mülteciler konusunda dil eğitiminin önemine dikkat çekmekte, Suriyeli çocukların kısa süre sonra ülkelerine döneceği kabulüyle atılan adımların uzun vadede büyük sorunlara gebe olduğuna ve örgün, örgün dışı ve yaygın eğitim aracılığıyla her kademede kaliteli eğitim fırsatlarına erişimin artırılması gerekliliğine vurgu yapmaktadır.

Türkiye'de artan mülteci nüfusu ile birlikte çocukların eğitim ve korunma ihtiyaçları gün geçtikçe daha da artmaktadır. Bugün itibariyle ülkemizde yaşayan Suriyeli mülteci çocukların "kayıp kuşak" haline gelmesinin önlenmesi için daha ileri düzeyde müdahaleler gerekmektedir. Bu çerçeveden hareketle, Türkiye'deki mültecilerin eğitime erişimleri önündeki sorunlarının araştırılması, eğitim sorununa ilişkin somut adımların atılması, diğer ülke tecrübelerinin incelenmesi ve yeni politikaların geliştirilmesi amacıyla Anayasa'mızın 98'nci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'nci maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

- Ortaokul ve Dengi:	179 bin 593
- İlkokul ve Dengi:	447 bin 389
- Anaokulu ve Dengi:	1
- Okuma Yazma Bilen Fakat Okul Bitirmeyen:	362 bin 491
- Okuma Yazma Bilmeyen:	932 bin 033

